

Vladimír Liška

NEJVĚTŠÍ TAJEMSTVÍ
Adolfa Hitlera

Vladimír Liška

**NEJVĚTŠÍ TAJEMSTVÍ
Adolfa Hitlera**

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. r. o., 2012

© Vladimír Liška, 2012

Cover Photo © Thinkstock

ISBN 978-80-7388-721-6

*Bojují-li národy o svou existenci na této planetě,
jedná se o osudovou otázku bytí a nebytí.
V tomto případě jsou veškeré humanitní či estetické
úvahy nicotné.*

*ADOLF HITLER: *Mein Kampf**

Prolog

HITLERŮV MÝTUS

Po skončení druhé světové války se nacistický diktátor Adolf Hitler (1889–1945), jenž byl v roce 1933 jmenován říšským kancléřem, stal jako vůdce (führer) německého národa nejdémonizovanější osobností dvacátého století. Byly o něm napsány stovky knih od věhlasných historiků, publicistů i pamětníků, neboť zlo, které pod jeho vedením německý nacismus zasel do moderní civilizace první poloviny 20. století, bylo tak nestvůrné, že to vyvolávalo celou řadu znepokojivých otázek. Kdo byl vlastně Hitler? Jak se mohl dostat k moci? Kdo za ním stál? A proč nakonec německý národ přijal jeho tyranii a zločinné praktiky?

Při hledání odpovědí na tyto otázky se zrodil Hitlerův mýtus člověka-netvora, jenž chtěl násilím ovládnout svět a zanechal po sobě nezměrné utrpení desítek milionů lidí. Rozpoutal válečnou apokalypsu, aby zotročil podstatnou část evropských

národů pod nadvládou mocné germánské říše, jež se měla stát vzorem nové Evropy i nového světového řádu, v němž by Němci hráli roli vůdčí panské elity.

Hitler se tak jevil historikům jako megaloman posedlý svými velikášskými vizemi, které se zarputile snažil proměnit v realitu všemi způsoby a prostředky, jež měl ve svém prominentním postavení vůdce německého národa k dispozici. A protože v tom bylo cosi nenormálního a současně zruďného, naskýtala se zároveň otázka, zda Hitler nebyl jen šilencem, jenž podlehl vlastním bludům nenasytné ctižádosti, stravující jeho ego až k naprosté destrukci celé osobnosti. Obraz nebezpečného psychopata a vizionáře, načrtnutý poválečnými historiky i psychology, však ukazoval člověka bez svědomí – největšího gangstera v dějinách lidstva, kterému žádný zločin proti lidskosti nebyl cizí.

Jenže zlo v sobě obsahuje vždy i něco fascinujícího. Definování či analýza Hitlerovy osobnosti a sledování její geneze byly po druhé světové válce diktovány především tím, že nacistický vůdce i nadále zůstával v určitém směru postavou záhadnou a pro některé lidi možná dokonce atraktivní. Hitlerismus se stal synonymem nacismu, jeho nacionalistické, šovinistické a rasistické ideologie, i když Hitler rozhodně nebyl sám, kdo se na takové podobě nacismu podílel. Stěžejní myšlenky ideologie, nazývané nacionálním socialismem, však už někdy kolem roku 1924 vtělil do svého díla *Mein Kampf* (Můj boj). Napsal ho v době, kdy stál teprve na začátku své budoucí závratné politické kariéry.

Kniha *Mein Kampf* byla vlastně vizí budoucího agresivního Hitlerova politického programu a později se stala ideovou základem nacismu. Promítl se do něj zároveň světonázorový postoj autora tohoto obsáhlého politického pamfletu, považovaného později za „bibli“ německého nacionálního socialismu.

Po válce byl *Mein Kampf* prohlášen za literární brak a jeho vydávání v řadě zemí zakázáno. Kniha však byla povolena ke studijním účelům v USA, Velké Británii i v některých dalších zemích, protože nacismus a jeho zruďná ideologie měly být varováním pro budoucí generace.

Mein Kampf je nepochybně cenným historickým pramenem pro porozumění temných nuancí nacistické ideologie, podněcující k šovinismu a rasové nenávisti, ideologie, která podporovala v Němcích pohrdání jinými národy a etniky. Z jeho obsahu lze zároveň vysledovat nejpodstatnější myšlenkové pochody Adolfa Hitlera, kterými se později již jako diktátor ve svém konání řídil.

I v samotném Německu však prošlo první vydání tohoto Hitlerova díla téměř bez povšimnutí. Bylo považováno za nudný výplod naivního politického vizionáře, který své myšlenky splétá jako nahodilé osobní úvahy o všem možném. Přitom již zde se zmiňoval o plánech na vytvoření budoucí německé říše a nechyběly ani rasistické útoky proti židovskému národu, který Hitler považoval jen za podřadné etnikum a úhlavního nepřítele chystajícího se ovládnout celou lidskou civilizaci. Avšak teprve když se stal říšským kancléřem a vůdcem všech Němců, začal

být *Mein Kampf* v Německu považován za jakousi kultovní knihu, která nesměla chybět v žádné německé rodině. To ovšem ještě neznamenalo, že ji také všichni Němci četli.

Ani poté, co se v Německu nacisté chopili moci a Hitler se začal v Evropě etablovat jako schopný (ale především všeho schopný) politik, jemuž nejde o nic jiného než o štěstí a světlou budoucnost německého národa, se vedoucí političtí činitelé západních demokracií o knihu nacistického diktátora příliš nezajímali. Považovali ji za pouhé blufování a za nevyzrálou prvotinu politického začátečníka. Zapomínali, že od napsání *Mein Kampfu* uplynulo už deset let a za tu dobu Hitler dávno vyzrál v osobnost úplně jiného formátu.

Vidět v něm pouze politického diletanty byl osudný sebe-klam. Kdyby přední politici Anglie, Francie a dalších západních demokratických zemí jeho knihu četli nebo alespoň nebrali její myšlenky na lehkou váhu, možná by dokázali lépe odhadnout, co Hitler na evropském politickém kolbišti zamýšlí a kam jeho činy směřují.

Bylo by nepochybně snadné prohlásit Adolfa Hitlera za šílence či psychopata, stejně jako ho vylíčit pouze jako průměrného měšťáka, nebo génia zla, či jako primitivního populistu, jenž vsadil na vyvolání těch nejtemnějších lidských pudů, až nakonec svým zlovolným konáním znehodnotil vše dobré, co moderní civilizace světa přinesla. Ale jak mohl takový člověk zfanatizovat velkou část tak kulturního národa, v jaký Němci

vyrostli během posledního století před Hitlerovým nástupem k moci?

Tato otázka provokuje historiky dodnes a ti se na ni snažili a dál snaží najít odpověď po svém. Možná právě proto bylo o německém diktátorovi napsáno tolik knih a každá přináší na řadu detailů z jeho života jiný pohled, i když se v kritickém hodnocení nacismu jako nejzločinnějšího politického režimu 20. století vesměs shodují.

Sledujeme-li Hitlerovy další aktivity od roku 1933, kdy se stal německým říšským kancléřem, můžeme pozorovat, jak na jedné straně systematicky upevňoval svou diktátorskou pozici a na straně druhé začal postupně realizovat svou agresivní politiku směřující k vybudování Německa jako nejsilnější evropské velmoci. Jeho úsilí nakonec nemohlo vyústit v nic jiného než v další světovou válku, neboť se rozhodl vytvořit novou germánskou říši na úkor suverenity a svobody jiných evropských národů a svůj záměr dovedl až k hranici, kdy už nebylo možné v této expanzivní politice pokračovat jinak než vojenskou silou. Stačí si zrekapitulovat události let 1933–1939:

1933

- Nástup Hitlera a jeho Národně socialistické německé dělnické strany (NSDAP) k moci a zahájení likvidace levicové politické opozice pomocí tzv. zmocňovacího zákona, který dával Hitlerově vládě neomezené pravomoci.
-

Prolog

- Požár říšského sněmu, z něhož Hitler obvinil německé komunisty, ačkoli šlo o provokaci zosnovanou samotnými nacisty.
- Rozpuštění odborů a zákaz Komunistické strany Německa.
- Zřízení tajné státní policie (gestapa) v čele s Heinrichem Himmlerem.
- Německo vystoupilo ze Společnosti národů.

1934

- Násilné potření příprav údajného vnitrostranického puče pohlavárů nacistické domobrany SA, kdy nešlo o nic jiného než o potlačení opozice uvnitř NSDAP (tzv. Noc dlouhých nožů).
- Hitler se stává vůdcem (führerem) německého národa a podřizuje si vrchní velení německé armády (reichswehru).

1935

- Přijetí tzv. norimberských antisemitských zákonů o říšském státním občanství a o ochraně německé krve a německé cti, jimiž Hitler eliminoval německé Židy a učinil z nich neplnoprávné a druhořadé obyvatele, vystavené šikaně a perzekucím nacistického vládnoucího režimu.
 - Připojení Sárska k Německu plebiscitem a jeho následné vojenské obsazení.
 - Hitler vyhlašuje všeobecnou brannou povinnost pro všechny Němce.
-

1936

- Vojské obsazení demilitarizovaného Porýní – dokončení opětného sjednocení Německa v hranicích z roku 1918, čímž dochází k prvnímu vážnému narušení mocenského statu quo, jenž byl v Evropě nastolen po první světové válce.
- Nacistické Německo se stává pořadatelem XI. olympijských her.
- Hitler vyhláší rozsáhlé vyzbrojování Německa.
- Hitler uzavírá dohodu o spojení s italským fašistickým diktátorem Mussolinim.

1937

- Hitler nařizuje vrchnímu velení německé branné moci zpracovat plán na zničení Československa vojenským útokem (tzv. Fall Grün).

1938

- Podrobení vrchního velení německých ozbrojených sil NSDAP.
- Anšlus Rakouska a poté rozbití Československa připojením Sudet k Německé říši, čímž nacisté dokončili sjednocení všech Němců ve středoevropském prostoru a zmocnili se významného ekonomického potenciálu Rakouska a československého pohraničí.

1939

- Okupace Čech a Moravy německými vojsky a vyhlášení nacistického protektorátu *Böhmen und Mähren*.
- 1. září napadl Polsko a zahájil tak druhou světovou válku.

Svou předválečnou expanzivní politikou Hitler vnesl do dosud poklidné evropské mocenské stability zmatek, jenž rychle směřoval k destrukci evropského mírového uspořádání nastoleného po první světové válce vítěznými mocnostmi (USA, Anglií a Francií). Během relativně krátké doby tak dosáhl všech svých dílčích vnitropolitických i mezinárodněpolitických cílů a přebudoval Německo v totalitní militaristickou evropskou velmoc. Zároveň upevnil svou diktaturu potlačením parlamentní demokracie i veškeré politické opozice.

Německé ekonomice, rozvrácené světovou hospodářskou krizí v roce 1929, vrátil stabilitu postupnou militarizací i podporou podnikání. Minimalizoval nezaměstnanost, zajistil domácímu dělnictvu práci a zvýšil výdělky. Životní úroveň německého obyvatelstva říše pozvolna stoupala a ekonomická výkonnost Německa se zmnohonásobila.

Tento úspěšný nástup zajistil Hitlerovi a jeho nacistickému režimu popularitu ve všech společenských vrstvách a německý „hospodářský zázrak“ se stal jedním ze symbolů propagandy nové německé říše a nacistické diktatury i v zahraničí. Že za to německý národ zaplatil okleštěním občanských práv a svobod, většina Němců považovala za nutnou daň za zlepšující se so-

ciální postavení, byli totiž přesvědčeni, že Hitlerovi nejde o nic jiného než o zajištění jejich blaha.

Počáteční úspěchy Adolfa Hitlera ve vnitřní i zahraniční politice mu v zemi vydobyly postavení geniálního státníka, jenž definitivně zbavil německý národ stigmatu ostudné válečné porážky z roku 1918. Avšak skutečné cíle nacistického diktátora byly jiné. Obnova silného německého státu s novou, moderně vyzbrojenou armádou byla pro Hitlera jen prostředkem k ovládnutí podstatné části světa. Šlo mu o dobytí „životního prostoru“ pro jeho říši, jak to nastínil už v *Mein Kampf*, kde prohlásil:

*„Právo na zemi a půdu se může stát povinností, pakliže se existence daného národa bez rozšíření životního prostoru zdá být zasvěcena zániku. A obzvláště pak tehdy, nejedná-li se o nepatrný negrovský nárudek, nýbrž o germánskou nauku veškerého života, který dnešnímu světu vtiskl jeho kulturní podobu. Německo se buďto stane světovou velmocí, anebo přestane existovat. Ke světové velmoci však potřebujeme onu velikost, která mu v dnešní době dá potřebného významu a svým obyvatelům zajistí existenční možnosti... Zastavujeme věčný germánský tah na jih a na západ Evropy a obracíme své zraky na prostor na východě. S konečnou platností uzavíráme předválečnou koloniální a obchodní politiku a přecházíme k politice půdy pro budoucnost.“**

* Luisa Müllerová: *Adolf Hitler – Mein Kampf očima dneška*. Kma s. r. o. 2007, s. 370–371.

Tato slova napsal Hitler v roce 1924. O patnáct let později své válečné plány na získání „životního prostoru“ poněkud změnil, když nejprve své armády obrátil na západ proti Francii, v níž spatřoval nejnebezpečnějšího protivníka, který by mu mohl kdykoli vpadnout do zad. Dobývání východu se ovšem nezřekl a v roce 1941 napadl Sovětský svaz, hlavní oblast, kterou podle jeho plánů měli Němci po vítězné válce osídlit. Ale Hitler chtěl ovládnout celou Evropu, jejíž národy a státy se měly stát lény nacistické říše v hospodářském i politickém slova smyslu, což znamenalo podrobit si je buď vojenskou silou, nebo vazalskými svazky.

Není pochyb o tom, že mocensky usiloval o vytvoření nové, sjednocené Evropy, v níž mělo nacistické Německo sehrávat vůdčí roli. Novou německou armádu – wehrmacht – budoval nikoli jako garanta obrany své velkoněmecké říše, ale jako nástroj agrese vůči jiným zemím. Chystal se vnutit západní evropské civilizaci zcela jinou tvář, chystal se ji destruovat a poté transformovat v civilizaci podle zvrácených představ nacionálního socialismu, nosné ideologie jeho diktatury. Šlo o ideologii totalitní a výrazně rasistickou, ideologii antisemitskou s antihumánním obsahem, kde otázky lidských práv a svobod měly být nahrazeny totalitním pangermánským principem moci, měnícím pravidla západních atributů demokracie v absolutistickou vládu nadřazené germánské rasy nad porobenými evropskými národy.

V Hitlerových představách šlo o zlomový přerod v civilizaci jiného řádu, v níž měly být nastoleny jiné principy moci a spole-

čenských pořádků a uplatnění teroru vůči jakékoli opozici. Nacistický diktátor se sám pasoval na tvůrce nového světového řádu a byl rozhodnut prosadit ho i za cenu další světové války, k níž od roku 1933 cíleně směřoval. Uvrhnout svět do válečné apokalypsy bylo v jeho zvrácených vizích jen „očistnou“ cestou k nastolení globální civilizační změny, kdy mělo být vše slabé zničeno a vyvolená germánská rasa z tohoto válečného běsnění měla vyjít posílena vítězstvím, o němž neměl zpočátku žádné pochybnosti.

Za nejnebezpečnějšího protivníka v tomto boji označil Židy, kteří se podle jeho názoru zmocnili kontroly nad celou západní civilizací, a proto měli být beze zbytku vyhlazeni. Druhá světová válka měla být proto spojena s genocidou Židů ve všech zemích, kterých se Němci zmocní. Svou nenávist k tomuto etniku vyjádřil již v *Mein Kampf*, kde prohlašoval:

„Když se člověk podívá na spoušť, kterou židovští bastardi denně páchají na našem národě, a když si pomyslí, že tuto otravu krve nelze z našeho těla již po staletí odstranit a že to snad nebude možné nikdy, když dále pomyslí na rasový rozklad, který strhává, ba dokonce ničí poslední árijská díla našeho německého národa, takže naše síla coby národa – nositele kulturních tradic – je neustále na ústupu, čímž vyvstává reálná hrozba, že se, alespoň v našich velkoměstech, jednoho dne propadne tam, kde se dnes nachází jižní Itálie. Toto zamořování naší krve,

*kolem kterého slepě kráčí statisíce našich občanů, je dnes Židy provozováno zcela plánovitě.**

Na jiném místě *Mein Kampf* Židy označuje za méněcenné lidské bytosti:

*„Žid nevlastní žádnou kulturně tvořivou sílu, neboť nevlastní a nikdy ani nevlastnil idealismus, bez kterého neexistuje žádný skutečně vyšší vývoj lidstva. Proto také jeho intelekt nikdy nebude působit konstruktivně, nýbrž pouze destruktivně...“***

Hitler a další nacističtí prominenti tak prostřednictvím permanentně rozdmýchávané antisemitské propagandy připravovali německý národ na genocidu Židů, která se pak během druhé světové války realizovala tím nejhrůznějším způsobem, jaký kdy lidská civilizace poznala.

Není pochyb, že Hitler jednal v souladu s předem stanoveným plánem na ovládnutí světa nebo alespoň jeho podstatné části, kde měla Evropa tvořit centrum budoucího nacistického panství. A tomuto hlavnímu cíli pak přizpůsobil strategii všech svých politických i vojenských rozhodnutí.

Paranoidní nenávisť k Židům byla u Hitlera zcela zjevná a ani pro historiky není lehké vysledovat její počátek. Zpravidla se mluví o období těsně po první světové válce, ale není vyloučeno, že Hitler do sebe vstřebával antisemitskou ideologii již mnohem dříve (viz 2. kapitola).

* Luisa Müllerová: *Adolf Hitler – Mein Kampf očima dneška*. Kma s. r. o. 2007, s. 306.

** Tamtéž, s. 162.

Existuje také bezpočet svědectví o tom, že v krizových situacích se Hitler choval jako psychopat. Zuřil, vydával protichůdné příkazy, vnášel do svého okolí neklid i chaos. V krizích byl nevyzpytatelný a nikdo předem nevěděl, co od něj může očekávat.

Jindy zase dával přednost teatrálním gestům. Byl v něm kus herce a komedianta, který druhé rád překvapoval a šokoval. Zároveň se mu nedaly upřít jeho nesporné řečnické schopnosti, ovšem plné populistické demagogie. Dokázal mluvit dlouho, bez přípravy, své projevy neměl takřka nikdy napsané, a přesto do nich uměl vnést jistý řád. Disponoval obdivuhodnou intuicí vůči posluchačům, jako by se dokázal vcítit do jejich vlastních pocitů, myšlenek a názorů. Díky tomuto umění byl schopen uchvátit davy a vsugerovat jim své názory natolik, že je přijaly za vlastní. Stejně tak uměl očekávání posluchačů přetavit do svých projevů do té míry, že vyvolával davovou psychózu a hysterii. Svou vlastní vůli ve veřejných vystoupeních spojoval v jedinečné symbióze s očekáváním posluchačů – v tomto ohledu nad jiné řečníky skutečně vynikal.

Způsob, jakým to dělal, se podobal seancím hypnotizéra, takže masy jeho obdivovatelů v něm spatřovaly charismatického „tribuna lidu“ a měly pocit, že je jedním z nich. Ale Hitler takový nebyl. Pouze on byl vůdcem a všichni ostatní jen jeho služebníky a vazaly, v lepším případě satrapy podřizujícími se slepě jeho rozhodnutím.

Někdy se s despektem zdůrazňuje, že Hitler byl obyčejný populist, jako by populismus byl jen nějakým ubohým politika-

řením. V jeho případě populismus nepochybně patřil do arzenálu nacistické vnitřní politiky a stal se i mocnou zbraní propagandy a zviditelňování nacistické Národně socialistické německé dělnické strany.

Kde nestačila rétorika, tam nastupoval teror. Polovojenské nacistické oddíly SA (Sturmabteilung – úderné oddíly) umlčovaly opozici již před rokem 1933 a později se etablovaly v jakousi Hitlerovu „národní lidovou armádu“. V Německu představovaly ozbrojenou pěst „nacionálně socialistické revoluce“, která vynesla Adolfa Hitlera k moci.

Když se však stal v lednu 1933 říšským kancléřem, obklopil se suitou jiných lidí, než byli pohlaváři SA, kteří se v nacistickém hnutí angažovali takřka od počátku. Vůdčí elita SA v čele s Ernstem Röhmem (1887–1934) to těžce nesla. Zdálo se jí, že Hitler začíná usilovat o omezení její dosavadní mocenské prestiže, a předáci SA proto začali hlásat, že „nacionálně socialistická revoluce“ v Německu ještě neskončila a musí pokračovat dál.

Ale Hitler už svou „národní lidovou armádu“ nepotřeboval. Tito věrní stoupenci nacistického hnutí svou historickou roli podle jeho mínění splnili tím, že pomohli nastolit nacistickou diktaturu, a nyní se rozhodujícím mocenským faktorem nového režimu měla stát profesionální armáda (reichswehr, pozdější wehrmacht) a další represivní složky státního aparátu (především gestapo – tajná státní policie a policejně bezpečnostní orga-

nizace NSDAP tvořená tzv. ochrannými oddíly SS – Schutzstaffel a bezpečnostní tajnou službou SD – Sicherheitsdienst).

Vrchní velení reichswehru bylo pravomocemi velitelů SA zneklidněno. Spatřovalo v nich konkurenci, která mohla ohrozit výsadní postavení německé generality, a zůstávalo otevřenou otázkou, které z těchto ozbrojených složek dá Adolf Hitler přednost. Ale ten už byl rozhodnut. Vést budoucí válku proti jiným zemím v Evropě vyžadovalo profesionálně vycvičené vojsko. Reichswehr byl jedinou možnou volbou. Ale co s křiklouny z SA, kteří volali po pokračování nacionálně socialistické revoluce a vnášeli do nacistického hnutí neklid? Hitlerovi nezbyvalo nic jiného, než zlomit tuto vnitřní nacistickou opozici brutální silou.

Krvavá likvidace nespokojených předáků z řad SA v létě roku 1934 se stala svědectvím toho, že i Hitlerův populismus měl své meze. Touto čistkou ve vlastních řadách odřízl revolučně pojímaný nacionální socialismus uvnitř vlastní strany a podřídil si celé nacistické hnutí. Od této chvíle platilo, že Německo má jen jediného vůdce, který se rozhodl další pokračování nacionálně socialistické revoluce rázně ukončit a s těmi, kdo tomuto jeho záměru oponovali, neměl sebemenší slitování.

Popravy oponentních předáků SA byly posledním krokem, který Hitlerovi umožnil nastolit vlastní diktaturu. Skutečným pučistou byl on, a když o dva měsíce později zemřel staříčkový říšský prezident Paul von Hindenburg (1847–1934), stal se Adolf

Hitler „führerem“, vůdcem celého národa, tedy novou hlavou německého státu. Funkce říšského prezidenta byla zrušena a měla zůstat navždy minulostí. Nacismus tak v Německu získal nové synonymum – hitlerismus...

Násilnou likvidační špiček SA Hitler získal na svou stranu i dosud váhající část generalitu profesionální německé armády (reichswehru) a mohl konečně začít realizovat agresivní mocenskou výboje v Evropě. Nacifikace státní správy a centralizace politické moci učinila z jeho země totalitní mocnost, již se mohla rovnat snad jen sovětská bolševická diktatura, která dokonce již nějaký čas pomáhala Německu vyzbrojovat.

Mezi Sovětským svazem a Německem až do nástupu Hitlera k moci vládly poměrně přátelské vztahy až do chvíle, kdy Hitler zahájil vlastní zbrojní a politický program a orientoval se na posilování velmocenského statutu své země bez ohledu na stávající geopolitické rozložení mocenské rovnováhy v Evropě.

Razance, s jakou to dělal, překvapila i sovětského diktátora J. V. Stalina (1879–1953) a politiky dalších evropských zemí, kteří s rostoucím znepokojením sledovali imperiální nároky nacistického diktátora. Z nich se dalo vyčíst, že Hitler je rozhodnutý rozmetat dosavadní evropské mírové uspořádání i za cenu nové války. Jeho agresivita všechny zaskočila a novým dominantním principem ve vztahu k Německu se ze strany rozhodujících evropských demokratických států Anglie a Francie, považovaných za hlavní garanty evropského míru, stala politika ústupků Hitlerovi.

Tím se britská i francouzská diplomacie ocitla v defenzivě, což mělo nakonec velmi tragické následky. Hitlerovi se totiž politikou vydírání a hrozbou rozpoutání celoevropské války nakonec podařilo vojensky eliminovat a prakticky zničit během jediného roku (1938–1939) dva evropské suverénní státy – Rakousko a Československo. Jejich likvidaci Anglie a Francie pouze přihlížely, aniž by se alespoň jeden z těchto států zmohl na jakýkoli účinnější odpor. Rakousko a Československo byly obětovány Hitlerovi v naději, že tato oběť zachrání mír v Evropě, což se záhy ukázalo jako naprostá iluze.

Hitler se svou agresivní, vyděračskou diplomacií vítězil a samotní Němci to vnímali jako triumf jeho nezdolné vůle. V tomto přesvědčení je utvrzovala i nacistická propaganda, vykreslující nacistického vůdce jako největšího státníka německého národa.

Vše, co tento diktátor před vypuknutím druhé světové války podnikl, nesvědčilo rozhodně o žádném politickém diletantismu, ale o promyšleném programu, který krok za krokem urputně, cílevědomě a gangsterským způsobem na mezinárodním kolbišti prosazoval. Hitler se změnil v šelmu puštěnou z řetězu a dával to světu stále zřetelněji najevo. Vyrostl v démona, který do svých rukou soustředil veškerou moc. Během pěti let (1933–1938) se mu podařilo vybudovat z Německa největší říši v Evropě s obrovským hospodářským i vojenským potenciálem.

Nebylo to ale zadarmo. Hitler by se nikdy nestal tím, kým byl, pokud by nacistickou stranu nepodporovaly vlivné německé

finanční a průmyslové lobby. A ty by ho nepodpořily, kdyby na něm nevymámily závazný slib, že pro ně vytvoří podmínky, jak zvýšit jejich zisky.

Už jen anšlusem Rakouska, rozbitím a záborem Československa předal mocným kapitálovým skupinám třetí říše kořist v podobě rozvinutých ekonomik těchto zemí. Loupež židovských majetků pak byla další úlitbou německému kapitálovému trhu, kterému velké zisky přinášela i militarizace hospodářství.

Tato fakta je třeba při posuzování Adolfa Hitlera brát v úvahu. Nebyl žádný politický eskamotér, který by spoléhal pouze na své instinkty, jak se někdy zdůrazňuje. Postupoval podle předem stanoveného plánu – tvrdě, nesmlouvavě a s taktikou nelitostného gangstera. Uznával jen hrubou sílu, vydíral i hrozil, a to se mu dlouho dařilo, protože uměl měnit tvář i dikci slov podle momentální situace i okolností. Možná mu dokonce nelze upřít jistý státnický rozměr, a kdyby dal své schopnosti do služeb dobra a blaha německého národa, třeba by se skutečně stal jedním z největších státníků 20. století.

On však toužil po vybudování velikého impéria na úkor jiných národů, které se rozhodl zotročit nebo zničit. Stal se Attilou moderního věku a jeho zločinné pohnutky vyvěraly ze samotné podstaty jeho osobnosti, která nesla znaky sociopatie, kruté vypočítavosti, egocentrismu a absence empatie.

Ale kde se v něm tyto démonické osobnostní rysy vzaly? I to je jedno z mnoha tajemství, jež Hitlera obestírají dodnes.

Možná právě díky nim je svět jeho osobou stále fascinován. Na jedné straně stojí historická fakta, ale na straně druhé cosi, co lze nazvat jakousi zvrácenou metafyzikou či „nadrealitou zla“, dotýkající se přímo diktátorova nitra. A v této metafyzice je těžké se vyznat. Můžeme Hitlera nazývat démonem, antikristem, ďáblem nebo zrudou z jiného světa, a přece budou tyto atributy označovat stále jen lidskou bytost, i když vnitřně znetvořenou.

Existují i hodnocení, která představují Hitlera jako hazardního hráče na scéně dějin. Je to možná správný příměr, protože dobří hráči nosí masky, aby jimi mátlí své protivníky. Hitler je nosil také a měnil je podle charakteru toho, jakou roli právě hrál. Byl dobrým hercem a kulisy svých veřejných produkcí uměl vždy pečlivě naaranžovat, aby výsledný efekt byl co nejpůsobivější. V tomto ohledu nezapřel své umělecké sklony. Je známo, že byl poměrně zručným malířem a zajímal se i o architekturu, která byla rovněž jeho koníčkem.

Po skončení druhé světové války byl světu představován jako šílený megaloman, který propadl přesvědčení o své výjimečnosti a neomylnosti, což bývá charakteristickým rysem každého diktátora. Jeho megalomanie však nepramenila pouze z moci, kterou na sebe strhl, nýbrž z hlubokého přesvědčení, že právě on byl „Prozřetelností“ vyvolen k jedinečnému historickému poslání, které spatřoval ve vytvoření mohutné germánské říše, v níž by nacisté všem porobeným národům diktovali svou vůli a všechny „nepřizpůsobivé živly“ a méněcenné rasy postupně

vyhladili. Hitler tuto globální selekci skutečně plánoval a holocaust se stal zřetelnou ukázkou toho, co by například po válečném vítězství Německa čekalo v Evropě většinu slovanských národů, nacismem rovněž považovaných za méněcenné. Poválečná démonizace Hitlera jako nepřitele lidstva byla tudíž do velké míry opodstatněná.

Ale přesto byl mýtus, vykreslující ho jako ďábla v lidské podobě, neúplný a možná v lecčems i nepřesný. Ne vše totiž lze přičíst na jeho vrub a ne o všem rozhodoval přímo on sám. Hitler měl řadu úslužných a ke všemu ochotných pomocníků, kteří se mu v mnohém nejen vyrovnali, ale leckdy ho i předčili. A na ty nelze zapomínat. Jména Himmler, Heydrich, Eichmann, Hess, Goebbels, Bormann dnes připomínají ty nejznámější a nejbližší Hitlerovy satrapy, ale v německém národě existovaly stovky a tisíce jim podobných, spoluorganizátorů a realizátorů nacistického teroru. Mnozí z nich byli skutečné lidské bestie, ať už šlo o dozorce v koncentračních a vyhlazovacích táborech, nebo o nacistické úředníky podepisující bez mrknutí oka příkazy k popravám. Bez nich by Hitler a jeho mocní důvěrníci nemohli existovat, bez nich nebylo možné udržet nacistický totalitní režim tak dlouho při životě. To je nezpochybnitelný historický fakt.

Tato kniha si však neklade za úkol pouze shromážďovat historická fakta ani nechce čtenářům předkládat nějakou další tuctovou Hitlerovu biografii. Chce se pokusit proniknout k tajemstvím, jež Hitlerovou osobnost dodnes obestírají jako ne-

viditelné předitivo, jako mlžný opar, který stále nechce spadnout k zemi, abychom mohli spatřit, co je za ním.

Přesto můžeme takřka s jistotou předpokládat, že některá tajemství Adolfa Hitlera nebudou nikdy zcela odhalena a navždy zůstanou nezodpovězenými otazníky dějin. To však neznamená, že bychom se k nim neměli vracet. Naděje, že by tyto otazníky byly jednoho dne beze zbytku objasněny, je sice minimální, ale jedná se přece o tak přitažlivé téma.

Od smrti německého diktátora, podle názoru mnohých největšího netvora 20. století, již zanedlouho uplyne sedmdesát let a pamětníků, kteří éru jeho vlády zažili, stále ubývá. V paměti lidstva však Adolf Hitler navždy zůstane zapsán jako historická postava, která se pokusila zvrátit běh dějin směrem, jenž byl pro drtivou většinu lidstva nepřijatelný, neboť způsoby, jakými toho chtěl dosáhnout, byly nelidské a zločinné. A to nejen ve vztahu k okolnímu světu, ale i vůči Němcům samotným, které uvrhl do sebezničující apokalypsy barbarství, strachu a nejisté budoucnosti. Připomeňme si jeho slova ze sklonku války, kdy prohlašoval, že pokud bude německý národ poražen, nemá právo na další existenci, a dokonce nařídil, aby se celé Německo proměnilo ve spálenou zemi a aby byl zlikvidován veškerý jeho průmyslový potenciál.

Tehdejší ministr německého hospodářství a zbrojního průmyslu Albert Speer (1905–1982) však odmítl tento rozkaz splnit a stalo se cosi nevídaného: Hitler, tehdy již uzavřený v podzemním bunkru poblíž berlínského říšského kancléřství, to

Speerovi odpustil. Ale možná to vůbec nebylo odpuštění, ale spíše Hitlerova rezignace v hluboké depresi, kterou právě prožíval, protože si byl dobře vědom, že dny jeho třetí říše jsou sečteny.

V Hitlerově životě existuje řada temných míst, kde historici dodnes tápou v marné snaze dopátrat se pravdy. Přitom je k dispozici dost historických faktů, na jejichž základě lze poměrně dobře zmapovat celou jeho životní dráhu i její zlomové okamžiky. Je ovšem pravda, že některé informace o Hitlerovi si protičeří a historická realita nemusí být v těchto případech jednoznačná.

Znalost historických faktů však k pochopení Hitlerovy osobnosti nestačí. Proniknout do jeho povahy a charakteru vyžaduje jiný přístup. Nejde totiž o to, co dělal, ale především proč a jak to dělal! Co jeho osobnost formovalo? Jaký byl jeho přístup k životu? V čem byl výjimečný a v čem naopak průměrný a podprůměrný? Jakými peripetemi se ubíralo jeho uvažování?

Zodpovězení těchto otázek je stejně důležité jako hodnocení Hitlerových činů a zločinů, o nichž toho dnes již víme více než dost. Proniknout do Hitlerova nitra totiž znamená pochopit i nacismus, protože jde o jeden a týž symbioticky provázaný fenomén.

Moderní psychoanalýza tvrdí, že každý člověk má své běsy, že v každém z nás je kus boha i ďábla a v lidském nitru stále spolu soupeří dobro a zlo. Rousseauova přírodní filozofie zase

učí, že každý člověk je po svém narození nepopsanou deskou, tedy nevinnost sama, a formují ho jak výchova, tak i učení a osobní zkušenosti. Jistě ani Adolf Hitler nebyl žádnou výjimkou a jeho proměna v lidského netvora se musela odehrávat postupně.

A tak nezbyvá, než se vrátit hluboko do minulosti.

Dne 20. dubna roku 1889 v půl sedmé večer se jisté Kláře a Aloisovi Hitlerovým v hornorakouském Braunau narodil tmavovlasý, modrooký chlapec, kterému dali jméno Adolf.

Klára, která se roku 1885 provdala za Aloise Hitlera, mu už předtím porodila tři děti. Ty však brzy zemřely, takže na příchod dalšího potomka čekala s nadějí, že tentokrát k ní bude osud milosrdnější. Její přání se vyplnilo a k malému chlapečkovi přilnula opravdovou láskou.

Nad malým Adolfem však ležel stín, který si uvědomil až mnohem později a kvůli kterému se už jako všemocný německý diktátor ze všech sil snažil retušovat všechno, co souviselo s jeho původem. Proč to dělal? Nacistická ideologie totiž kladla enormní důraz na rasovou čistotu Němců. Jenomže právě v tomto ohledu byl původ Adolfa Hitlera problematický a on to dobře věděl.

Pravděpodobně šlo o jedno z traumat, které se v sobě ze všech sil snažil potlačit a které možná později spoluurčovalo i formování jeho komplikované, rozporuplné osobnosti. Jaké tajemství se tu skrývalo, že stálo dospělému Hitlerovi za to, tabuizovat otázku svého původu před veřejností? Bylo to snad něco, co

Prolog

mohlo narušit propagovaný mýtus o jeho genialitě a mesiášském poslání vůdce německého národa?

Historici na to již odpověď našli. Ale některé pochybnosti stále přetrvávají...

1. kapitola

TAJEMSTVÍ PŮVODU

Existuje řada svědectví o tom, že Adolf Hitler nikdy nedal souhlas k zveřejnění svého rodokmenu a jakýmkoli debatám na toto téma se vždy úzkostlivě vyhýbal. A tak většina publikací, v nichž se o jeho původu hovoří, vychází z genealogického výzkumu německého historika Wenera Masera, jenž v roce 1965 zveřejnil výsledky svého dvanáctiletého bádání v archivech NSDAP, na matrikách a farnostech. Tak vznikl přehledný soupis Hitlerových předků, akceptovaný dnešní oficiální historiografií. Výsledný obraz byl následující:

Hitlerův dědeček, jistý bohatý statkář Johann Nepomuk Hitler z dolnorakouského Spitalu, měl v roce 1837 levobočka Aloise s dcerou spitalského maloroľníka Marií Annou Schicklgruberovou. A protože sám již byl ženatý, neměl zájem, aby se o tomto poklesku jeho rodina dozvěděla. Zřejmě se s Annou Marií dohodl, že jeho otcovství utají, a určitě to nebylo zadarmo.

Přesto se tohoto svého mužského potomka zcela nezřekl a chtěl se na jeho výchově alespoň zpovzdáli nějak podílet.

Nakonec přišel s opravdu šalomounským řešením. Po několika letech se domluvil se svým dosud svobodným bratrem Johannem Georgem, že mu bude vyplácet pravidelnou rentu, pokud se s Marií Annou Schicklgruberovou ožení. Johann Georg nakonec souhlasil a roku 1842 si Marii Annu vzal za ženu.

Malému Aloisovi, budoucímu otci Adolfa Hitlera, bylo v té době teprve pět let a všichni si mysleli, že Johann Georg je jeho skutečným otcem, což svým opožděným sňatkem potvrdil. O tajemství skutečného otcovství věděli pouze bratři Hüttlerové a Aloisova matka.

O pět let později, v roce 1847, však Marie Anna Schicklgruberová zemřela a její manžel se zřejmě dál odmítal o Aloise starat, protože ten již v té době žil v rodině strýčka Johanna Nepomuka Hüttlera, svého skutečného otce. Otčím Johann Georg zemřel v roce 1852 a Johann Nepomuk Hüttler se „sirotka“ konečně mohl ujmout zcela legitimně.

Alois se ve třinácti letech vyučil obuvníkem a později se stal celním úředníkem, poté co se k postavení rakouského státního zaměstnance vypracoval sám svou pílí a cílevědomostí. V roce 1876 pak přijal Alois Schicklgruber příjmení Hitler po svém mrtvém otčímovi i „strýčkovi“ Johannu Nepomukovi Hüttlerovi.

Akci s Aloisovou změnou příjmení zařídil Johann Nepomuk Hüttler, a to údajně proto, aby mohl Alois po jeho smrti uplatňovat dědické nároky na jeho majetek. Byl totiž Nepomuko-

vým jediným, byť nemanželským, synem; ze statkářova manželství se narodily samé dcery, s nimiž pak malý Alois vyrůstal.

Výsledek genealogického šetření doktora Masera byl jasný. Přijetí příjmení Hitler (Hüttler) učinilo z Aloise Schicklgrubera (1837–1903) jediného mužského dědice majetku jeho skutečného otce, kterým byl Johann Nepomuk Hüttler.

Jenomže z opožděného matričního zápisu z roku 1876 vyplývá, že ani tehdy se Johann Nepomuk Hüttler k svému otcovství nepřiznal. On a další tři svědkové v souvislosti se změnou Aloisova příjmení místopřísežně prohlásili, že se k otcovství před svou smrtí naopak doznal Johann Georg Hüttler, který je také v matričním zápisu z roku 1876 jako Aloisův otec uveden.

Proč se tehdy Johann Nepomuk Hüttler jako skutečný otec Aloise Schicklgrubera sám k otcovství nepřihlásil? A proč Johann Georg Hüttler nedal své příjmení Aloisovi hned po svém sňatku s Marií Annou Schicklgruberovou v roce 1842? Nemohl se doktor Maser v určení skutečného otce Aloise Schicklgrubera-Hitlera mýlit? Byl jím skutečně Johann Nepomuk Hüttler, nebo někdo jiný?

Z logiky věcí vyplývá, že Aloisovým otcem Johann Georg Hüttler nebyl, protože pokud by tomu bylo naopak, potom by po sňatku s Marií Annou Schicklgruberovou jistě sám dal synovi své jméno. Svatbou by své otcovství legitimizoval, ale on nic takového neudělal.

To, že roku 1876 jeho bratr Johann Nepomuk s dalšími třemi svědky tvrdili, že před smrtí Johann Georg prohlásil, že je

Aloisovým otcem, byla zřejmě lež a ony svědky mohl Johann Nepomuk podplatit. Pravdu se stejně nikdo dozvědět nemohl, protože Johann Georg byl už dávno mrtvý.

Místopřísežné prohlášení těchto svědků však bylo pro matriční zápis formálně určující, a tak byl Johann Georg Hüttler zapsán (foneticky Hitler) jako Aloisův otec. Byl jím však ve skutečnosti Johann Nepomuk, jak tvrdí Maser?

Možná je to pravděpodobné, ale nikoli jisté. Johann Nepomuk Hüttler totiž i nadále zůstával pouze Aloisovým strýcem a bylo koneckonců i jedno, po kom Alois Schicklgruber jméno Hüttler (Hitler) přijme. Byl jediným mužským potomkem po obou bratřech Hüttlerových bez ohledu na to, kdo z nich byl jeho skutečným otcem a Alois se měl jednoho dne stát po svém strýci dědicem jeho majetku a snad i pokračovatelem rodu Hüttlerů v mužské linii. Tak si to Johann Nepomuk přál, neboť Alois představoval jedinou mužskou krev Hüttlerů. K takovému závěru došel Werner Maser při genealogickém šetření o předcích Adolfa Hitlera.

Johann Nepomuk Aloise vychoval, viděl v něm budoucnost rodu a rozhodl se zařídit vše tak, aby po něm Alois mohl dědit. Jednal jako otec, ne jako hodný strýček. Naopak Johann Georg, který sňatkem s Marií Annou Schicklgruberovou vyženil i pětiletého Aloise, se zachoval jako muž, který neměl k Aloisovi žádné citové vazby. Nejenže mu nedal své jméno, ale nechtěl se o něho ani starat.

Závěr byl celkem jednoznačný. Skutečným otcem Aloise Schicklgrubera, později Aloise Hitlera, je Johann Nepomuk Hüttler. Nad tímto závěrem doktora Masera přesto přetrvávají určité rozpaky, i když výsledky jeho genealogického bádání většina historiků dnes akceptuje. To ale ještě neznamená, že výhrady zmizely.

Tak například v publikaci o Adolfu Hitlerovi, kterou napsal bývalý agent německé vojenské kontrarozvědky (abwehru) Hans Bernd Gisevius (1904–1974), se dočteme, že Marie Anna Schicklgruberová před narozením svého syna Aloise jistou dobu pracovala jako služebná ve Štýrském Hradci v rodině židovského obchodníka Frankenbergera. S ním měla údajně otěhotnět a roku 1837 se pak následkem tohoto milostného dobrodružství narodil nemanželský syn Alois. Podle tohoto tvrzení by měl být otec Adolfa Hitlera polovičním Židem!

Gisevius, jehož kniha o nacistickém diktátorovi vyšla v Německu v roce 1963, se odvolával na pasáž z knihy později popraveného válečného zločince Hanse Franka (1900–1946), jenž byl za války generálním guvernérem v nacisty obsazené části Polska a patřil k blízkým přátelům reichsführera SS Heinricha Himmlera (1900–1945). Frank ve svých pamětech, nazvaných *Před tváří šibenice*, nakonec uvedl: „*Musím tedy říci, že poloviční židovský původ Hitlerova otce nelze zcela vyloučit.*“

Tuto knihu Frank napsal v norimberském žaláři před svou popravou a tvrdil, že dokonce existovala korespondence mezi

Frankenbergerovými a Hitlerovou babičkou Marií Annou Schicklgruberovou. Z ní mělo vyplývat, že narození malého Aloise si vynutilo z Frankenbergerovy strany plnění alimentálních povinností. Tento židovský obchodník prý dalších třináct let Marii Anně dobrovolně platil na její nemanželské dítě výživné, aby se vyhnul případným soudním sporům.

V roce 1942 nařídil Heinrich Himmler nové zkoumání Hitlerova původu a měl prý dospět k podobným zjištěním, o nichž později Hans Frank napsal ve svých pamětech. I tehdy prý bylo vysloveno podezření, že Adolf Hitler byl po otci ze čtvrtiny Židem.

Novodobé výzkumy však toto tvrzení vyvrátily. Prokázalo se totiž, že v době, kdy se Alois Schicklgruber narodil, žádný Žid jménem Frankenberger ve Štýrském Hradci nežil. Ani v dochovaných soupisech tamější židovské obce se toto jméno k roku 1837 nevyskytovalo a první Frankenberger se objevuje ve Štýrském Hradci až v roce 1900. Ale ten otcem Aloise Schicklgrubera být nemohl.

Na základě těchto skutečností historici dospěli k závěru, že historika o židovském obchodníku Frankenbergerovi, jenž měl být skutečným dědečkem Adolfa Hitlera, je falešná a částečný židovský původ nacistického diktátora je pouhým výmyslem. Ale co když byly možné stopy, vedoucí k Hitlerovu „rasovému cejchu“, za války na Himmlerův příkaz pečlivě zahlazeny?

Bylo naprosto nemyslitelné, aby Adolf Hitler jako vůdce německého národa nebyl podle nacistických rasových měřítek

„čistokrevným“ Němcem panské árijské rasy! Že by muž, jenž nařídil masové vyhlazování Židů, měl sám židovského dědečka? I kdyby Himmler zjistil, že tomu tak doopravdy bylo, tato poskvrna se nikdy nesměla dostat na veřejnost. Reichsführer SS, jehož téměř až patologická závislost na Adolfu Hitlerovi byla známa, by určitě udělal vše pro to, aby takový kompromitující poznatek zůstal nejen přísně utajen, ale aby se k stejnému zjištění už nikdo další nikdy nedostal. Hitlerův rasový štít musel zůstat naprosto čistý!

Zůstává rovněž otevřenou otázkou, zda by o takovém poznatku Himmler nacistického diktátora informoval. Mnohem pravděpodobnější se jeví, že by si to nechal pro sebe. Je totiž známo, že jak Himmler, tak i jeho nejbližší podřízený, šéf Hlavního úřadu říšské bezpečnosti (RSHA – Reichssicherheitshauptamt) Reinhard Heydrich (1904–1942), si vedli vlastní soukromé archivy s řadou kompromitujících dokumentů na nejrůznější nacistické pohlaváry. Vždyť jim podléhal veškerý bezpečnostní aparát třetí říše a mezi nacistickou elitou často vládla řevnivost. Mít v rukou kompromitující materiály na potenciální rivaly bylo pro Himmlera i Heydricha výhodné. Daly se použít k případnému vydírání, což v mocenském boji mezi nacistickými špičkami nebylo zanedbatelné.

Nacházely se snad mezi nimi i dokumenty, které mohly kompromitovat i samotného Hitlera? To nelze vyloučit. Historici se navíc shodují v tom, že když byl v květnu roku 1942 na Heydricha v Praze spáchán atentát, Himmler spěchal do Panenských

Břežan za jeho ženou Linou a měl prý obrovský zájem právě o soukromý archiv jejího manžela. Zůstalo sice tajemstvím, co obsahoval, ale předpokládá se, že Himmler se ho po Heydrichově smrti skutečně zmocnil a rozšířil tak svou vlastní sbírku kompromitujících materiálů na významné osobnosti nacistického Německa.

Dnešní historici jistě nejsou daleko od pravdy, když tvrdí, že právě reichsführer SS Heinrich Himmler byl druhým nej-mocnějším mužem třetí říše hned po Hitlerovi. Jeho moc a vliv posilovaly především důležité informace, které se u něj nashromáždily. Mezi nimi mohly být s velikou pravděpodobností i ty, jež se týkaly samotného Hitlera. Hans Frank by si historku o diktátorově židovském dědečkovi jistě sám nevymyslel; šlo o informaci, která musela mít nějaký reálný podklad. Není vyloučeno ani to, že se mu o tomto problému ve slabé chvílce zmínil Himmler a leccos přitom naznačil. Fámy, že Adolf Hitler měl židovské předky, nebyly totiž ničím novým a vyskytovaly se minimálně už od třicátých let minulého století. Avšak v nejvyšších nacistických kruzích představovaly tabu. Hitler byl na podobné řeči velmi citlivý a každému, kdo by je šířil, hrozilo smrtelné nebezpečí. Přinejmenším nucený pobyt v koncentračním táboře byl v takovém případě téměř jistý.

Už v roce 1933 se v souvislosti s Hitlerovým nástupem k moci objevily některé novinové články spekulující o tom, že nacistický diktátor mohl být původem z Čech a že stopy jeho předků vedou do Polné na Českomoravské vrchovině. Jeden z tako-

vých článků vyšel roku 1933 v 30. čísle *Jihlavských listů*, kde jeho autor V. Urbánek poukazoval na skutečnost, že zde žila již téměř dvě stě let židovská rodina Hitlerů, respektive Hüttlerů.

Původně se měli příslušníci této židovské rodiny jmenovat Frieschovi, ale jistý Abraham Friesch si prý v roce 1781 dal změnit jméno na Friedeman Hüttler, tedy Hitler. Zemřel roku 1833.

Jedna ze stop po této široce rozvětvené židovské rodině pak vedla až do Vídně, kam se někdy kolem roku 1844 odstěhoval syn Friedemana Hüttlera, židovský velkoobchodník Abraham Hüttler. Do Rakouska se tehdy odstěhovala i sestra Abrahama Hüttlera Amalie Hüttlerová, ale o jejím dalším pobytu není nic známo.

Tím genealogie rozvětveného rodu Hüttlerů z Polné končí a v rámci objektivit je třeba dodat, že příjmení Hüttler (Hitler) nebylo v té době nijak vzácné. Spojitost předků Adolfa Hitlera s židovskou rodinou Hüttlerů z Polné však nebyla historicky ani genealogicky prokázána.

Podle již zmiňovaných výzkumů německého historika Wenera Masera byl pradědečkem Adolfa Hitlera jistý Martin Hiedler z Walterschlagu (nar. 1762) a prababičkou Anna Marie Göschlele ze Spitalu (nar. 1760). Těm se narodili dva synové, Johann Nepomuk Hüttler a Johann Georg Hüttler.

Doktor Maser se posléze přiklonil k závěru, jak jsme už zmínili, že skutečným dědečkem Adolfa Hitlera byl Johann Nepomuk Hüttler, který už jako ženatý přivedl do jiného stavu Marii Annu Schicklgruberovou, již se pak narodil nemanželský syn

Alois, otec Adolfa Hitlera. Marii Annu Schicklgruberovou si nakonec vzal za ženu Johan Georg Hüttler, který byl pouze Aloisovým otčímem a nikdy ho za vlastního syna neuznal. Ochrannou ruku nad Aloisovou výchovou však po celou dobu držel Johann Nepomuk Hüttler, kterého Maser označil za skutečného otce Aloise Schicklgrubera, tedy dědečka Adolfa Hitlera.

Z jeho genealogického šetření vyplynulo, že mezi rodinou Hüttlerů z Polné a rodinou Adolfa Hitlera nebyla nikdy žádná spojitost, protože se neobjevilo nic, co by k takové domněnce mohlo vést. Zároveň se neprokázalo, že by rakouská rodina Hüttlerů byla židovského původu. Podle zjištěných faktů šlo o rodilé Rakušany.

Fámy o možném židovském otci Aloise Schicklgrubera nejsou sice historiky potvrzeny, ale ani zcela vyvráceny. Sám Adolf Hitler si musel být vědom toho, že tajemství nemanželského původu jeho otce, který nakonec přijal příjmení Hüttler, zůstávalo předmětem různých dohadů a možná to byl právě on, kdo Himmlerovi v roce 1942 nařídil, aby se dobral pravdy, kterou si jeho babička i otec odnesli do hrobu.

Pokud tomu tak skutečně bylo, svědčí to o nejistotě, s níž se ohledně svého původu musel Adolf Hitler podvědomě i vědomě vyrovnávat. Tato okolnost však v žádném případě nebyla příčinou Hitlerových ostře protižidovských postojů a názorů, které nakonec vyvrcholily antisemitskými perzekucemi a holocaustem. Hans Frank ve svých pamětech k tomu poznamenal:

*„Führerův antisemitismus mohla ovlivnit protipříbuzenská psychóza, kterou vyvolal pocit krvavého rozhořčení.“**

Jenomže snaha spatřovat za tím vším jakýsi podvědomý motiv Hitlerovy pomsty za to, že nějaký Žid pošpinil jeho rodokmen nečistou krví, je čirou spekulací. Motivы Hitlerova antisemitismu měly úplně jiné kořeny a ty vyrůstaly z prostředí, v němž se jako mladý muž pohyboval (viz 2. kapitola).

Ani sňatek jeho otce Aloise Hitlera s Klárou Pözlovou však nebyl zcela v pořádku. Alois Hitler byl totiž Klářiným strýcem a souhlas s uzavřením tohoto třetího Aloisova manželství podléhalo ze zákona zvláštnímu povolení ze strany církve, tzv. dispensu. I věkově to byl nerovný svazek. Když se roku 1889 Adolf Hitler narodil, bylo jeho otci 52 let, zatímco matce pouhých 29. Z jejich manželství vzešlo celkem šest dětí, z nichž čtyři zemřely ještě před rokem 1900. Nejdéle žila Hitlerova sestra Paula (nar. 1896), která zemřela v roce 1960.

Tento blízký příbuzenský poměr Hitlerových rodičů sice navozuje možnou genetickou zátěž budoucího nacistického diktátora, bylo by to však pouze další spekulativní zdůvodnění pozdějších psychopatických projevů jeho osobnosti. I když se zjistilo, že sestra Hitlerovy matky Johanna Pözlová, která žila v rodině Hitlerových jako pomocnice v domácnosti, trpěla lehčí formou oligofrenie (snížením inteligence), není tato skutečnost odborníky považována za projev nějaké duševní zátěže v Hitlerově nejbližším příbuzenstvu.

* H. B. Gisevius: *Hitler – 1. díl*. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1991, s. 15.

Adolf Hitler byl po stránce intelektu zcela normální, měl vynikající paměť a nadprůměrné logické kombinační schopnosti. Pokud v dospělém věku trpěl nějakými chorobnými duševními abnormalitami, na čemž se dnes psychologové i psychiatři shodují, mohlo se jednat o psychické úchytky způsobené jeho prožitky z dětství, neboť podle některých svědectví byl Adolf Hitler týraným dítětem. Otec Alois ho často krutě bil za vzdorovitost a další prohřešky. Nelze ani vyloučit, že malý Adolf trpěl hyperaktivitou, což se projevovalo poruchami chování, které jeho otec nechápal a odmítal je tolerovat. To vedlo k tomu, že si s ním Adolf přestal rozumět a časem se navzájem odcizili.

Hmotně na tom nebyla rodina špatně. Dědictví po Johannu Nepomukovi Hüttlerovi její sociální postavení zlepšilo, navíc Alois Hitler nemusel mít ve funkci celního úředníka žádné starosti o pravidelný příjem. Co ovšem citelně chybělo, byla psychická pohoda. Alois Hitler byl velmi autoritativní až despotický člověk se sklony k agresivitě i alkoholu a v jeho přítomnosti vládlo doma neustálé napětí. Hromosvodem jeho cholerických záchvatů se velmi často stával právě Adolf, ale ani ostatní sourozenci nezůstávali ušetřeni otcových zlostných nálad. (Alois Hitler měl z předchozího manželství ještě další dvě děti: Aloise a Angelu.)

Matka se naopak Adolfovi snažila otcovo šikanování nahrazovat přemírou péče a lásky. Ale když byl otec doma, před jeho trestající rukou ho uchránit nedokázala a jen mlčky a ustrašeně přihlížela, jak je její syn týrán a ponižován. Její po-

korná oddanost manželovi, kterého se zřejmě sama bála, se musela citelně vrýt do Adolfovy dětské mysli, jež nechápala matčinu bezmocnost. Podle psychologů tato ambivalence ve výchově negativně ovlivnila jeho charakter i povahu.

Alois Hitler zemřel 3. ledna 1903, když bylo Adolfovi třináct a rodina žila už pět let v Leondingu u Lince. Na střední škole v Linci však mladému pubescentovi studium moc nešlo, patřil spíše mezi podprůměrné žáky. Co asi cítil, když se dozvěděl o otcově smrti? Možná ho zaplavil pocit osvobození, čemuž by se nebylo co divit. Toužil už dávno stát se malířem, zatímco otec z něj chtěl mít úředníka. K čemu však další studium, když k přijetí na Vídeňskou akademii výtvarných umění stačilo projevít malířský talent bez dalších zkoušek?

Otcovou smrtí nastal první klíčový zlom v Adolfově životě. Starší nevlastní sestra Angela se už vdala, nevlastní bratr Alois byl na cestách a kromě mladší Pauly, která žila s matkou, už doma nikdo nebyl. A tak se Adolf rozhodl. Vrátil se domů k matce i Paule a bude se připravovat k talentovým zkouškám na vídeňskou akademii.

Klára Hitlerová přijala jeho rozhodnutí bez odporu. Vždycky věřila v synovy umělecké schopnosti a navíc teď bude mít milovaného, dospívajícího chlapce doma. Koupila mu dokonce i klavír, ale Adolf se nemínil podřizovat privátním učitelům. Trval na tom, že bude studovat po svém jako samouk, a dokonce i na klavír se naučí bez cizí pomoci. Měl jediné přání – Vídeň...

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.